

Slovenke za ujedinjenje Jugoslovanov.

Mariborska Slovenka nam piše:

Tudi slovensko ženstvo se veseli gibanja za ujedinjenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v samostojni državi pod habsburškim žezlom. Slovenke se vnuemajo za to misel posebno radije, ker bodo v Jugoslaviji vendar enkrat kotec nesmiselnemu potujčevanju naših slovenskih otrok. Posnemajmo vrle ljubljanske Slovenke, katere so poslale te dni Jugoslovanskemu klubu naslednjo izjavo:

"Slovenske narodne žene in dekleta, slovesno izjavljamo, da smo z dušo in srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter zahtevamo v habsburški monarhiji ujedinjenje našega slovensko-hrvatsko-srbskega naroda. V strašni vojni nam krvavijo naša srca iz tisočih ran, na bojiščih nam padajo ljubljani možje, sinovi, očetje, bratje in zaročenci, doma nam beda in trpljenje naših družin nalagata neznosna bremena. Naše solze, naša tuga in naše trpljenje ne morejo in ne smejo biti zaman! Svoje gorje polagamo na oltar svojega naroda. Bol in solze slovenske matere, žene, hčerke in neveste morajo biti skupno s krvjo slovenskih mož in mladeničev odkupnina za ljubljani narod, da tudi njemu zasije solnce svobode. Zavedajoč se svojih dolžnosti kot varuhinje slovenskega domačega ognjišča, zahtevamo v svojem imenu, v imenu svojih dragih na bojiščih, v imenu svoje dece za ves naš mili narod ujedinjenje, samostojnost, neodvisnost. Hočemo, da bodo naši otroci srečni in svobodni občani svobodne Jugoslavije. Pozdravljamo naše narodne poslance v Jugoslovanskem klubu. Izrekamo jim svoje priznanje za dosledno in neustrašeno delo v smislu deklaracije ter globoko obsojamo vsako kršenje jugoslovanske solidarnosti kot narodno izdajstvo. Iz dna svojega srca si želimo slovenske žene miru. Resničen mir prinese našemu narodu le zjedinjena Jugoslavija, kakor jo zahtevajo naši poslanci v svoji deklaraciji. — Cilka Krekova, Franja dr. Tavčarjeva."

Do sobote opoldne je ta izjava že imela 10.600 podpisov.

Posebno veselje in iskrena domovinska ljubezen prevzame naša srca, ko čitamo to izjavo vrlih Slovenk v slovenski prestolici. Izjavimo se tudi meštarske slovenske žene in mladenke za ujedinjenje našega slovensko-hrvatsko-srbskega naroda v Avstriji! V vsakem mestu, v vsaki župniji, da, v vsaki vasi naj zbirajo zavedne rodoljubke podpise in naj te izjave pošljejo Jugoslovanskemu klubu na Dunaj. Povejmo širnemu svetu, da je že dovolj potujčevanja, dovolj naše sužnje odvisnosti. Zahtevamo tudi me svobodno Jugoslavijo! Slovenke na plan!

Naše žrtve za domovino.

Pridnost in poštenost krasi mladeniča do groba in še trohnelih ne pozabimo. Posebno današnja vojna pobira zgledne, nadebudne mladeniče iz staroslavne fare jareninske. V evetu mladeniške dobe sta po grozopolnih soških bitkah žrtvovala svoje življenje dva brata Janez in Ferdinand Hauptman. S svojo pridnostjo in delavnostjo sta skrbela za starše, kojih sta bila edina opora. V pismih sta se rada priporočala v molitev posebno Mariji, farni zaščitnici. Marija jima je poskrbela boljšo domovino, koder ni več vojnega trpljenja.

Dne 9. avgusta t. l. je umrl na južnem bojišču Franc Sirovnik, rojen leta 1894 pri Sv. Vidu pri Ptuj.

V mariborski vojaški bolnišnici je dne 31. oktobra umrl Edvard Ulipi, doma iz Ruš pri Mariboru. Ranjen je bil dne 27. maja t. l. od italijanske krogle.

Došlo je pred kratkim žalostno poročilo, da je dne 20. avgusta t. l. umrl v bolnišnici vsled dobljenih ran Ivan Turk iz Trnavč, župnije Mozirje. Bil je up in nada svoje mame.

V 11. italijanski ofenzivi je padel Mihael Petelinšek iz Studenice. V naplenu dobi svojega življenja je dal svoje življenje za dom in za cesarja. Ravno na dan, ko je dobil dopust, mu je sovražna granata pretrgala nit življenja.

Prijatelji iz južnotirolskega bojišča nam piše: Dne 8. avgusta t. l. je nagle smrti umrl priden in zgleden mož Simon Letonja iz Strelce v župnije Sv. Urban pri Ptuj. Bojeval se je skozi 3 mesece na raznih bojiščih ter je bil odlikovan z železnim zasluznim in Karlovim križcem.

Strmšek Jurij od črnovojniškega pešpolka št. 26. 3. baon, je umrl dne 20. junija v vojni bojnišču št. 1410 in bil pokopan dne 21. junija v Ajdovčini. Toliko v odgovor na vprašanje njezovih domačih v "Slov. Gospodarju." P. Engelbert Klasine, vojni kurat, vojna pošta 624.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj bo zemljica lahka!

Razmere na Ruskem.

Kako vladajo boljševiki.

Ustavodajna skupščina bi se že morala začeti. Ker pa boljševiki še nimajo večine, ne dovolijo, da

bi skupščina začela zborovati. Da dosežejo tu svoj namen, so zbrali v Petrogradu ogromno število sebi pridnega vojaštva, ki so ga sedaj zopet pamažili s 30.000 mož, katere se poklicali s fronte. Boljševiki torej vladajo tako, kakor nekdanji ministri in uradniki ruskega carja. Kdor ni ubogal, je dobil z nagajko, in srečen je bil, da ni izgubil glave, temveč je odnesel življenje. Se hujši je boljševiški regiment, ker nekdanji za carjeve vlade se vendar proti lastnim podanikom niso uporabljali stotisoči vojakov, oboroženi s kanoni. Poleg trinoške nasilnosti se boljševiki tudi odlikujejo z veliko hipavščino, ker v besedah govorijo za svobodo, v dejanju pa tiste, ki so drugega mnenja kakor oni sami, zapirajo in pobijajo. Svoje nazore, ki so za nje vodilni, izdejejo z ukazi, naperjenimi proti osebni lastnini ruskih državljani. Ne zadostuje jim, da so zaukazali razlaščenje vseh posestnikov ruske zemlje. Zaukazali so tudi, da se morajo cerkvam in samostanom vzeti poleg zemlje še vse premoženje in vsa lastnina, celo zlato in srebro in dragoceni biseri v cerkvenih oblekah, škofskih kapah in križih. Da, razlaščevali in jemati znajo boljševiki. Plačati pa nočejo. Boljševiška vlada je namreč odredila, da se obresti dolgov, katere zapadejo dne 1. januarja 1918, ne smejo izplačati inozemstvu. S takšnimi ljudmi bo težko sklepati pogodbe. Treba bo velike opreznosti.

Avstrijski zastopniki pri mirovnih pogajanjih.

Avstrijsko vlado bodo pri mirovnih pogajanjih z Rusijo, ki se vršijo v mestu Brest-Litovsk, zastopali: zunanji minister grof Černin, ministrska oddelna načelnika dr. Glatz in baron Andrian in poslanik dr. vitez Wiesner. Ti zastopniki te dni odpotujejo v Brest-Litovsk.

Tudi Rumunija se pridruži pogajanju za mir.

General Cerbačev, vrhovni poveljnik na rusko-rumunski fronti, je sklenil z našo armado začasno premirje. Kot poroča angleški list "Daily News", je dobil rumunski poslanik v Londonu obvestilo, da se bo tudi Rumunija udeležila pričetih mirovnih pogajanj v Brest-Litovsku.

Na bojiščih.

Naše čete na italijanskem bojišču polagoma, pa krepko napredujejo. Med Brento in Piavo smo v zadnji dobi zavzeli zopet več močnourjenih višinskih postojank. Tudi v ozemlju Sedem občin prodiramo polagoma v smeri proti mestu Basano. Sovražnik se na nekaterih mestih sicer krčevito zoperstavlja našemu prodiranju, a naše armade se kljub temu z gorovju vedno bolj bližajo benečanski ravnini. Ob spodnji Pavi je zadnje dni zopet živahen artilerijski ogenj, iz česar se da sklepati o zopetnih novih vojnih podvzetjih tamošnjih bojnih sil. Na južno-zahodni tirolski zemlji med jezeroma Garda in Ledro zahodno od mesta Riva je sovražnik zadnje dni izpraznil svoje prednje postojanke. — Na ostalih bojiščih položaj nespremenjen.

Angleži severno od Jeruzalema.

Angleška poročila zatrjujejo, da je general Alembry dne 13. decembra potisnil Turke severno od Jeruzalema dalje nazaj. — Turki so, kakor poročajo nekatere vesti, na znamenitejši ostanki svetih krajev pred begom iz Jeruzalema spravili v druge varne kraje.

Razna politična vest.

V avstrijski državni zbornici so se v torkovi seji izvolili člani za skupen odbor gospodarske in poslanske zbornice, ki naj poravnava spor med obema zbornicama v zadevi vojnega davka. V razpravo so nato prišli predlogi čeških jugoslovanskih in rusinskih poslancev, da se izvolijo za stopni vseh avstrijskih narodnosti, da se v imenu avstrijskih narodov udležijo mirovnih pogajanj z Rusijo, in sicer bi naj glasom zadnjega lindskega steta zastopalo Nemce 12 zastopnikov, Čehe in Slovence 10, Madžare 10, Jugoslovane 7, Poljake 5, Ukrajince 4, Rusine 3 in Italijane 1 zastopnik. Socialni demokrati so pa stavili nujni predlog, da se pri bodočih mirovnih pogajanjih izvede načelo: brez osvrjitev ozemlja in brez vojnih odškodnin, ter predlog, da se s posreževanjem ruske vlade naj predlaga pri naših sovražnikih splošen mir. Zbornica je s 140 glasovi proti 132 glasom spre-

jela nujnost vseh teh stavljenih predlogov, nakar se je pričela podrobna razprava o stavljenih nujnih predlogih. Češki poslanec Stanek je naglašal stališče Čehov, da imajo avstrijski slovanski narodi pravico do samoodločbe in je zahteval, da se naj vrše mirovna pogajanja o naroda do naroda. V imenu socialnih demokratov je izrazil poslanec dr. Adler najgorkejšo željo in hrepenenje po splošnem miru. Dr. Korošec je izjavil: Jugoslovani nimajo v zunanjem ministertvu z eno edino izjemo, nobenega zastopnika. Naše zunanje ministertvo ni prav nič poučeno o jugoslovanskih vprašanjih. Jugoslovani torej ne morejo imeti nobenega zaupanja do našega zunanjega ministra grofa Černina. Zahtevamo, da se k mirovnim pogajanjem z Rusijo pritegnejo zastopniki narodov. Odločno odklanja sumničenje, češ, Jugoslovani bi radi motili potek mirovnih pogajanj, ter očitaje, da so Jugoslovani sprejeli od četverosporazuma pojem o samoodločbi narodov. Naziranje našega ministrskega predsednika, da morejo zastopniki narodnosti izvrševati v parlamentih pravico samoodločbe narodov, Jugoslovani ne morejo sprejeti z ozirom na sestavo parlamentov, zlasti ogrskega parlamenta, Jugoslovani zahtevajo, da se pritegnejo njihovi zastopniki k mirovnim pogajanjem, in sicer se tudi iz tega vzroka, da se prepričajo, ali se bo pri mirovnih pogajanjih storilo tudi vse to, kar je pripravno, da se odpravi militarizem. Ko je o tem govorilo še več drugih poslancev, je bila seja zaključena in se bo tozadevna razprava nadaljevala v četrtkovi seji. V torkovi seji je bilo stavljenih tudi več predlogov in interpelacij. Poslanec dr. Benkovič je stavil interpelacijo o tem, ker se ne dovoli rezervistom počakati doma tako dolgo, dokler njihove prošnje niso rešene. Poslanec dr. Verstovšek je postavil interpelacijo o postopanju madžarskih vojakov na koroskem kolodvoru v Mariboru, o kateri zadevi poročamo na drugem mestu.

V vojnem odseku avstrijske delegacije je v seji dne 12. t. m. imel naš vojni minister govor, v katerem je razpravljal o odlikovanjih rezervnih in črnovojniških častnikov. Iz mnogoštevilnih odlikovanj je razvidno, da se v tem oziru ni delalo nobene razlike med aktivnimi in rezervnimi častniki. Češki delegat Zahradnik je v isti seji zahteval, da se odpustijo iz vojaške službe vsi črnovojniški letniki do vstetega leta 1870 ter da se črnovojnik, ki so stari več kakor 42 let, uporabljajo samo za službo v zaledju. Član delegacije poslanec dr. A. Korošec je prosil pojasnil o premirju z ozirom na to, ker je naš zunanji minister bolan. Nadalje je vprašal vojnega ministra, ali bi se ne dalo najti primerne poti, da bi se moglo uplivati na armade, ki se bojujejo v Sv. deželi, in sicer v smislu, da bi se varovali tamošnji sveti kraji. Končno je ožigossal vedno bolj naraščajoč upliv Madžarov v naši armadi, in se je pritoževal o preganjanjih, katere so morali ob začetku vojske od strani vojaštva prestatiti Jugoslovani. Navajal je celo vrsto slučajev, ko je vojaštvo na podlagi grdi obrekovanj aretiralo nedolžne osebe, mnogi so bili po nedolžnem obsojeni in mnogi brez obsodbe usmrčeni. V Bosni so bili ustanovljeni posebni varnostni vojaški oddelki z namenom, da so vražno postopajo proti slovenskemu prebivalstvu. Najmanj 10.000 nedolžnih ljudi je postalo žrtev teh preganjanj. V trdnjanskem okraju Trebinje so se ob izbruhu vojske napolnile ječe z uglednimi državljani in že takrat, ko so jih zapirali, so jim žugali, da bodo usmrčeni, čeprav nihče od teh ni ničesar zakrivil in čeprav ni bila proti nikomur uvedena nobena preiskava. Glavni krivci tega postopanja je bil general Braun, ki je še danes v aktivni vojaški službi. Pa tudi na Hrvatskem je bila brez vsake preiskave cela vrsta oseb usmrčenih od vojaštva. Neko ženo so s tri dni starim otrokom ubili v postelji. Usmrčena je bila tudi neka 73 let stara žena. V neki hrvaški vasi je bilo po umiku Srbov brez vsake preiskave usmrčenih 24 oseb, čez 700 oseb so pozaprl. V neki hrvaški vasi je bilo brez vsake preiskave ustreljenih 18 vaščarov, med temi tudi nek pravoslavni duhovnik, ki za časa vpada Srbov v vasi niti ni bil navzoč. Tudi v letu 1915 ni bilo konca preganjanj, dogajajo se še v najnovšem času. O vsem tem, kar se je dogajalo na Stajerskem, Koroskem, Kranjskem, Primorskem, v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, se do danes ni vršila nobena preiskava. Jugoslovani se ni dalo najmanjše zadoščenja, mnogoštevilni morilci od prostaka do generala Brauna pa še hodijo kot pošteni ljudje ponosno po svetu. Ni se u, oštevajo duševno trpljenje Jugoslovancev in tudi se ni povrnila denarna škoda, v kolikor jo je namreč sploh mogoče popraviti. Povsod imajo za nje gluha ušesa, kvečemu je Jugoslovani pričakovati novih obrekovanj in zasledovanj. Jugoslovani niso našli v tej državi nobenega pravnega verstva. Govornik obžaluje številne žrtve, a iz krvi, ki je tekla tam doli na jugoslovanski zemlji, iz preganjanj, se je na novo rodila želja po svobodi, samostojnosti in samoodločbi, želja, ki je spavala od l. 1548. V tem ozračju so morale, kakor je naravno,